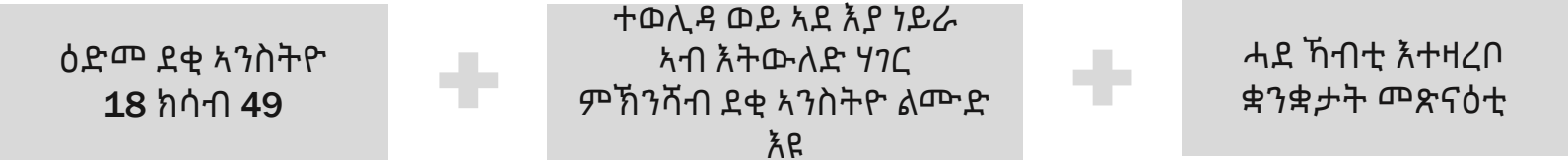

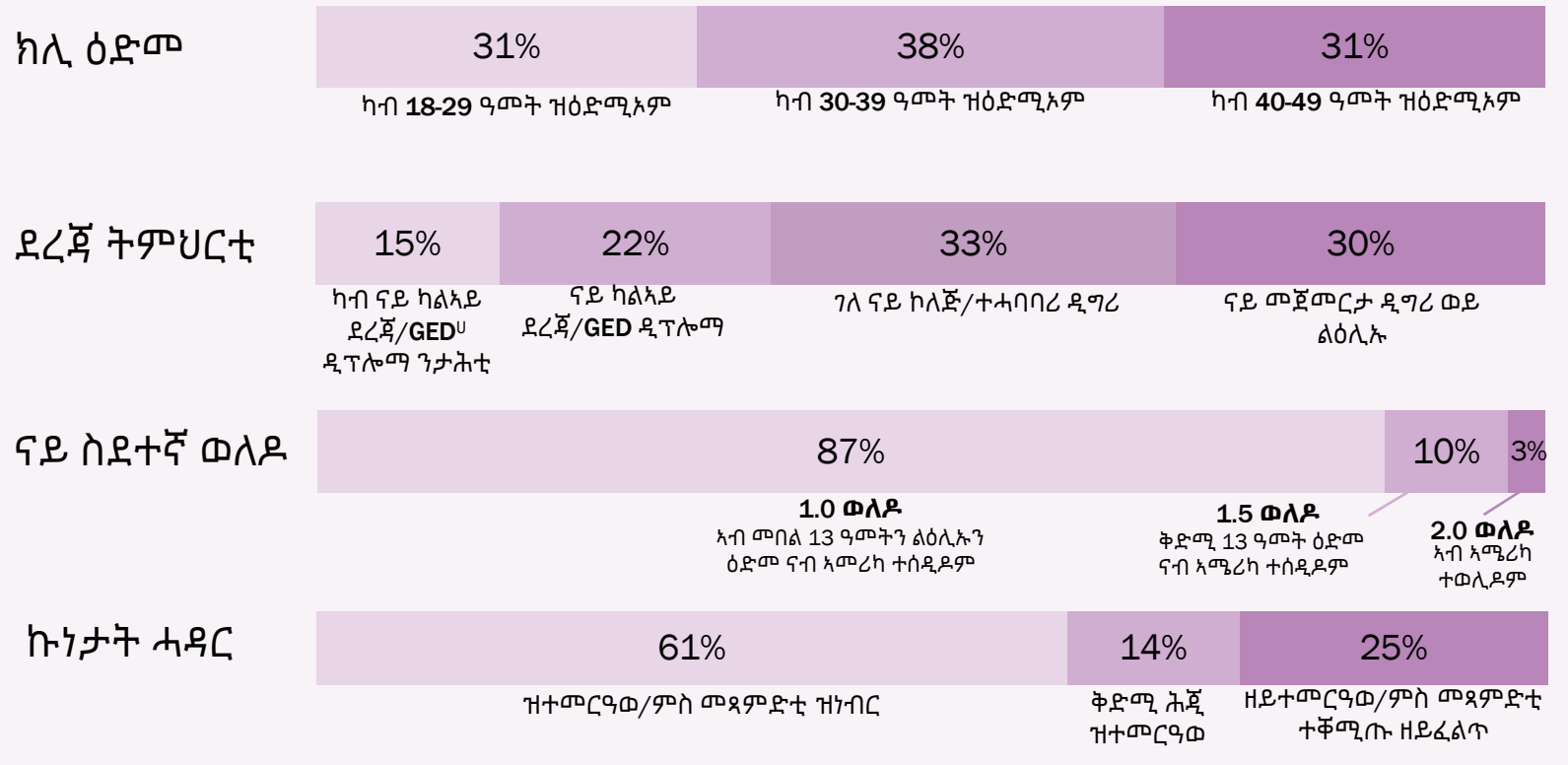
መጽናዕት ጥዕና ደቂ ኣንስትዮ (WHNS)

ማሕበር ግምቢ ዘብዓኛ ብዛዕባ ኸንክን ጥዕና ደቂ ኣንስትዮ ሓበሬታ ዝኣከበ ሓደ እዋን እተገብረ መጽናዕት ኢዩ ተመክሮታትን ድሌታትን ከምኡውን ብልዕቲ ጓል ኣንስተይቲ ምቕራጽ/ምቕራጽ (ምኸንሻብ):: እቲ መጽናዕት ኹብ ሕዳር 2020 ክሰብስብ 2021 ኣብ ኣርባዕተ ዓበይቲ ኸተማታት እዩ ተገይሩ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ (ኣትላንታ ሚናፖሊስ ኒው ዮርክ ከምኡውን ዋሽንግተን ዲ. ሲ.)

ብቕዕ ምኺን

ኣብቲ መጽናዕት እተኸፈሉ 1,132 ኣንስቲ

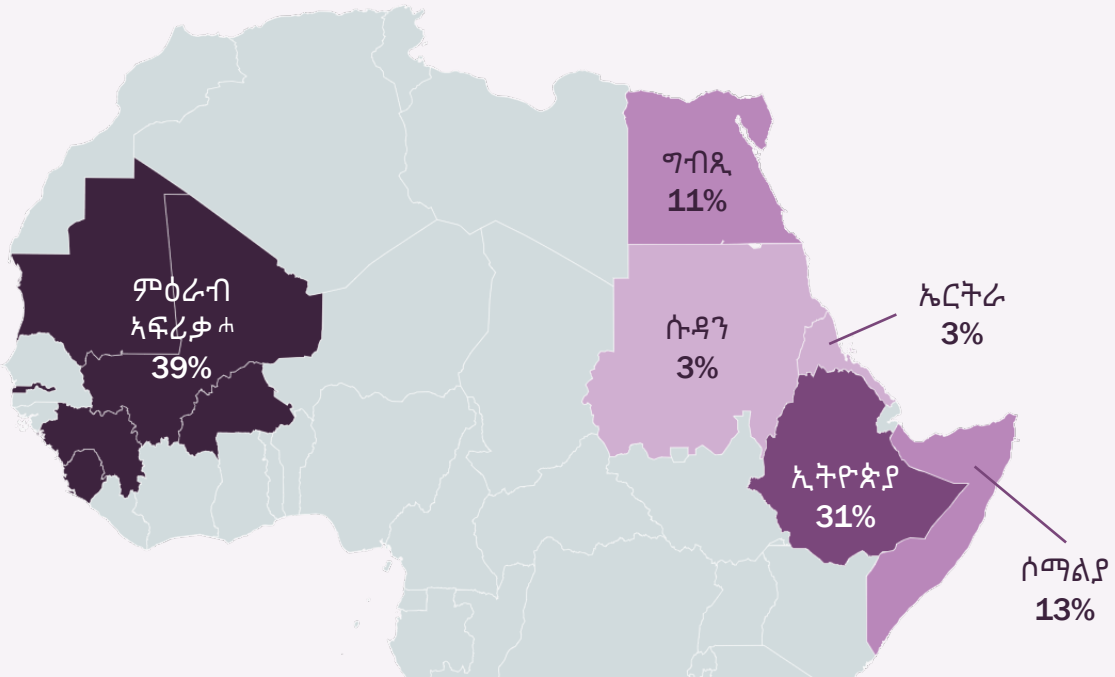
^ሀ ኣፈሻዊ ልምዓት ትምህርቲ

አብቲ መጽናዕቲ እተኻፈሉ

1,132 አንስቲ

መበቆል ሃገር^{ለ*}

ለ እታ ዓል አንስተይቲ አብ ብቕዕነት ዘለዎ ሃገር እንተዘይተወሊዳ ናይ ትውልዳ ሃገር ወይ ናይ ኣደ ናይ ትውልዳ ሃገር።

ሐ ምዕራብ አፍሪቃ ንቡርኪናፋሶ፣ ጋምብያ፣ ጊኒ፣ ማሊ፣ ሞሪታንያን ሴራሊዮንን የጠቓልል።

* ካርታ መበቆል ሃገር ብ © GeoNames, Microsoft, OpenStreetMap, TomTom ዝሰርኒ

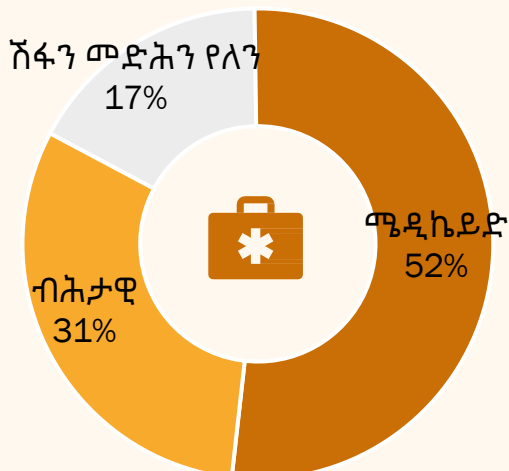
ተበጻሕነት ክንክን ጥዕና ንኹለን አብቲ መጽናዕቲ ዘለዎ ደቂ አንስትዮ

ናይ ጥዕና መድሕን

ተርጓሚ

ልዕሊ ፍርቂ ዝኹኑ (52%) ሜዲኬይድ ነይረዎም።

27% ተርጓሚ ኪመርጹ ኸለዉ ናብ ኣላዪ ኸንክን ጥዕናኦም ምብጻሕ ።
አብ መንጎ እተን ኪመርጻ ዚመርጻ አንስቲ ተርጓሚ 2 ኹብ 3 (66%) አብታ ንመወዳእታ ግዜ ዝገበርዎ ምብጻሕ ።

ጥዕና ምፍራይ

77%

ካብ ኩለን መጽናዕቲ እተገብረለን ኣንስቲ ናይ ጎሎ መርመራ ወይ ፓፕ ኣብ ዝሓለፈ 3 ዓመት እተገብረ ስሚንቶ፣ 17%ፈተና ኣጋጢሙኒ ኣይፈልጥን፣ 6% ኣደ 4 ወይ ቅድሚ ኣይሎ ዓመታት

51%

ካ ደቂ ኣንስትዮ መከላኸሊ ጥንሲ ከምዝተጠቐሙ ሓቢረን። 29% ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ዝሓለፉ 30 መዓልታት መከላኸሊ ጥንሲ ተጠቐሙን።

45%

ካብተን ቆልዓ ዝወለዓ ደቂ ኣንስትዮ ብC-section ከም ዝወለዓ ጸብጺበን። 31% ካብ ሕርሲ ብC-section ዝተወልዱ እዮም።

18%

ካብተን ጾታዊ ርክብ ፈጸሙን ከምዝፈልጡ ዝገለጹ ደቂ ኣንስትዮ፡ ናይ መጀመርታ ጾታዊ ርክብ ኣብ ዝፈጸማሉ ግዜ ትሕቲ 18 ዓመት ዕድሜ እየን ነይረን፡ 59% ካብ 18 ክሳብ 24 ዝዕድሚኣን ነይረን ከምኡ'ውን 23% 25ን ልዕሊኡን ዝዕድሚኣን እየን ነይረን።

ናይ ምክንያብ ተመኩሮ

ውድብ ጥዕና ዓለም፡ ንምቕራጽ-ኣካል/ምክንያብ ደቂ ኣንስትዮ (ምክንያብ)፡ ብሰንኪ ባህላዊ፡ ሃይማኖታዊ፡ ወይ ካልኣት ዘይሕክምናውያን ምክንያታት ንግዳማዊ ኣካል ስርዓተ-መፍረ ደቂ ኣንስትዮ ብኸፈል ወይ ምሉእ ብምሉእ ምእላይ ወይ ኣብ ኣካላት ብልዕቲ ደቂ ኣንስትዮ ዝበጽሖ ካልእ መጉዳእቲ ዘጠቓልሉ ኩሎም መስርሓት ብምባል ይገልጹ።¹

ልዕሊ ፍርቂ ካብተን ኣብቲ መጽናዕቲ ዝተሳተፉ ደቂ ኣንስትዮ ምክንያብ ከምዘጋጠሙን ጸብጺበን።

55%

ተመክሮ ዘለዎ ምክንያብ ደቂ ኣንስትዮ/ሲ

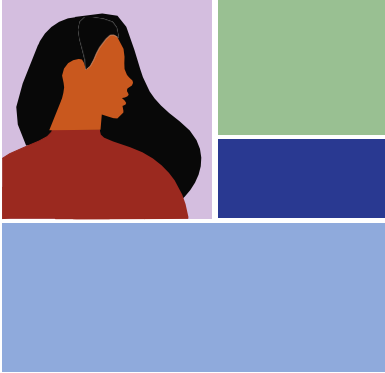
45%

ተመክሮ ኣይነበሮን ምክንያብ ደቂ ኣንስትዮ

¹ውድብ ጥዕና ዓለም፡ ምወላ ህዝቢ ሕቡራት ሃገራትን ምወላ ህጻናት ሕቡራት ሃገራትን (UNICEF)። (1997)። ምክንያብ ደቂ ኣንስትዮ፡ መላግብ መግለጺ WHO(ውድብ ጥዕና ዓለም)/UNICEF/UNFPA ውድብ ጥዕና ዓለም <https://apps.who.int/iris/handle/10665/41903>.

ተመክሮ ደቂ አንስትራ ምክንያታዊ ደቂ አንስትራ ብመበቆል ሃገር

ሚእታዊት እትን ካብ ነፍሲ ወከፍ ሃገር ዝመጸ ደቂ አንስትራ ኤፍ. ጂ. ኤም. /ሲ.

መዓብ ምዕራብ ኣፍሪቃ ዚርከብ ሃገራት ቡርኪና ፋሶ ጋምብያ ጊኒ ማሊ ማውሪታንያ ሴራ ሎንዮንግጋ።

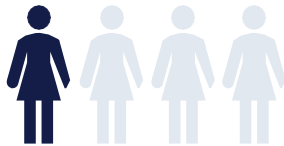
- ሰማልያ: 74%
- ሃገራት ምዕራብ ኣፍሪቃ፡ 59%
- ኤርትራ: 55%
- ሱዳን: 51%
- ኢትዮጵያ: 45%
- ግብጺ: 34%

፡፡ ምሃራት ምዕራብ ኣፍሪቃ ንቡርኪናፋሶ፡ ጋምብያ፡ ጊኒ፡ ማሊ፡ ሞሪታንያን ሴራሊዮንን የጠቓል።

ብዕድመ

ምክንያታዊ ደቂ አንስትራ ዘለወን ደቂ አንስትራ ብጉጅለ ዕድመ

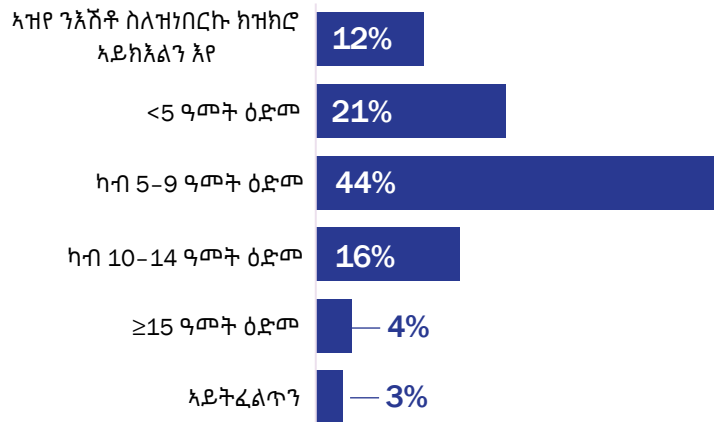
1 ካብ 4 (25%) ካብ 18-24 ዓመት ዝዕድሚኦን ደቂ አንስትራ ምክንያታዊ ኣጋጢምዋ እዩ።

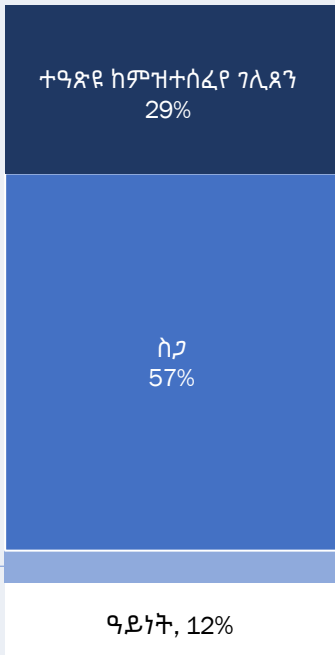
ዳርጋ 3 ካብ 4 (69%) ካብ 40-49 ዝዕድሚኦን ደቂ አንስትራ ምክንያታዊ ኣጋጢምወን ነይሩ።

ምክንያታዊ ደቂ አንስትራ ኣብ ምክንያታዊ ደቂ አንስትራ/ሲ

ብዓይነቱ ምክንያታዊ ደቂ አንስትራ/ሲ

- 29% ከባቢ ብልዕተን ተዓጽዮ ከምዝተሰፈረ ገሊጸን።
- 57% ስጋ ካብ ከባቢ ብልዕተን ከምዝተኣልየ ገሊጸን።
- 2% ድማ ከባቢ ብልዕተን ከምዝተቐርጸ ነገር ግን ስጋ ከምዘይተኣልየ ገሊጸን።
- 12% ዘጋጠመን ዓይነት ምክንያታዊ ኣይፈለጦን ነይረን።

ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ ዜተሓሰበን ጥዕና

ምስተን 49% ምክንሻብ ዘዋገጠሙን ደቂ ኣንስትዮ ክነጻጸሩ እንከለዎ 67% ጸገም ሕርሲ ከምዘጋጠሙን ሓቢረን። እዚ ድማ ድሕሪ ሕርሲ ዘጋጥም ምፍሳስ ደም፣ ካብ ሕርሲ ዝስዕብ ሰፊሕ ንብዓት ርሕሚ ወይ ህጹጽ እዋን ሲ-ሴክሽን የጠቓልል።

ምስ 23% ካብተን ምክንሻብ ዘዋገጠሙን ደቂ ኣንስትዮ ክነጻጸር ከሎ 47% ጸገም ጥዕና ስርዓተ-መፍረ ከምዘጋጠሙን ጸብጺበን። እዚ ድማ ኣብ ወርሓዊ ጽግዖት ኣብ ምሕላፍ ደም ምጽጋም፣ ሽንቲ ኣብ ምሕላፍ ምጽጋም፣ ምቕንዛው ኣብ ምሽን ወይ ብዙሓት ረኽስታት ሽምብቆ ሽንቲ የጠቓልል።

ምስ 17% ካብተን ምክንሻብ ዘዋገጠሙን ደቂ ኣንስትዮ ክነጻጸር እንከሎ 44% ጸገማት ስርዓተ-መፍረ ጸብጺበን። ምክንሻብ። እዚ ድማ ኣብ እዋን ጸታዊ ርክብ ቃንዛ ወይ ምፍሳስ ደም የጠቓልል።

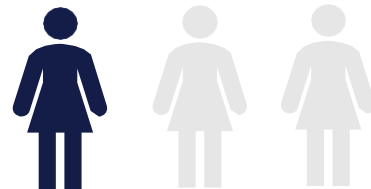
35% ምስ 24 ሚእታዊት ደቂ ኣንስትዮ ኪነጻጸሩ ኸለዉ ንሓያሎ ሰሙናት ከም ዚጉህዩ ጸብጺቡ ብዘይ ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ/ ሲ.

ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ ምስ ኣላዪት ሕሙማት

58% ፍኹስ ይብለካ ምስ ጥዕናኡም ብዛዕባ ምምይያጥ ኣላዪ ኸንክን ።

31% ብዛዕባ ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ ምስ ኣይ ኣላዪ ኸንክን ጥዕና ።

ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ/ሲ ኣረኣጃዎ ኹለን መጽናዕቲ እተገብረለን ኣንስቲ

91% ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ ደው ኬብል ከም ዘለዎ ይኣምኑ።

87% ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ ብዕድመ ምስ ደፍኡ ጸገማት ጥዕና ኹምጽእ ከም ዚኸእል ይኣምኑ

82% ምክንሻብ ደቂ ኣንስትዮ ብሃይማኖት ከም ዚድለ ኣይኣምኑን እዮም።

